

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 20S/66/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2016200410
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2016200410.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Ľuboslavy Vankovej v právnej veci žalobcu: O. L., O. XXX/XX, XXX XX J., zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Hreňovou, Krížna 14, Bratislava, proti žalovanému Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, Prievozská 32, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: SK/0587/99/2015 zo dňa 19.4.2016, takto

rozhodol:

I. Súd rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. SK/0587/99/2015 zo dňa 19.4.2016 **zrušuje a vec vracia** a žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1.
Žalobca sa v konaní domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. SK/0587/99/2015 zo dňa 19.4.2016, ktorým tento na základe jeho odvolania iba čiastočne zmenil rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave č. EN/0248/02/2015 zo dňa 3.8.2015 o uložení pokuty podľa § 91 ods. 1 písm. d) bod 5. zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike vo výške 1500 eur za neoprávnený odber plynu zdokumentovaný v Protokole o výsledku kontroly zo dňa 10.6.2015, nakoľko zistený bol odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona, ako aj skutočnosť, že účastník konania na odbernom mieste č. 4100690156 v presne nezistenom čase od 19.4.2013 do 25.2.2014 sám alebo za pomoci iných osôb vykonal neoprávnený zásah do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru č. 69032402097 tým spôsobom, že poškodil - odstránil obidva zaisťovacie prvky plomby. Zmena rozhodnutia odvolacím orgánom spočívala v nahradení konštatovania prvostupňového správneho orgánu o vykonaní neoprávneného zásahu samotným účastníkom konania alebo za pomoci iných osôb konštatovaním, že „bol vykonaný neoprávnený zásah do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru č. 69032402097 tým spôsobom, že boli poškodené - odstránené obidva zaisťovacie prvky plomby.“

2.
Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci s tým, že rozhodujúci orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia neozrejmil úvahy, ako dospel k záveru o objektívnej zodpovednosti v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Sžo/46/2007 zo dňa 23.1.2008, v ktorom bolo uvedené: „za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom

nemožno považovať rozhodnutie, ktoré je zrozumiteľné iba pre správny orgán, ktorý ho vydal; najmä ak ide o rozhodnutie, ktoré samo o sebe znamená prekážku výkonu vybraných činností“. Mal za to, že odberateľ plynu v domácnosti má práva na ochranu spotrebiteľa, ako to konštatoval aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí 15Co/275/2015 a ako to vyplýva aj zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES, pričom stanovenie objektívnej zodpovednosti v prípade neoprávneného odberu za okolností, keď odberateľ nie je vlastníkom plynomeru a tento nemôže dodatočne chrániť, aby neporušil povinnosť umožniť prístup k meradlu prevádzkovateľovi distribučnej siete, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi spotrebiteľom a druhou zmluvnou stranou. V dôsledku toho nie je zabezpečená ochrana spotrebiteľa a jeho ekonomických záujmov a nápravu je možné dosiahnuť iba uplatňovaním subjektívnej zodpovednosti. Na Európskej úrovni Súdny dvor rozhodol, že s cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade so Smernicou 93/13/EHS, nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán, a to zo strany vnútroštátneho súdu rozhodujúceho o týchto sporoch (Radlinger a Radlingerová, C-377/14, bod 53; Pohotovosť, C-470/12, bod 40) . Poukázal tiež na povinnosť súdov členských štátov vykladať vnútroštátne právo v súlade s Európskym právom, tak ako to vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rozsudku Von Colson a Kamann (C-14/83, bod 26) a tiež z rozsudkov Súdneho dvora (Marleasing, C-106/89, bod 8; Wagner Miret (C-334/92, bod 20). Táto zásada eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva platí nielen v prípade vnútroštátnych ustanovení osobitne prijatých na vykonanie smernice, ale vzťahuje sa na vnútroštátne právo ako celok (Impact, C-268/06, bod 101), vrátane vnútroštátnej judikatúry (Centrosteeel, C-456/98, bod 17). V tejto súvislosti zdôraznil, že je úlohou súdu, aby napravil tento nerovný stav prostredníctvom výkladu a aplikácie príslušných právnych predpisov a objektívnu zodpovednosť zmenil na subjektívnu zodpovednosť v prípade odberateľa v domácnosti. Podľa žalobcu k záveru, že zodpovednosť podľa § 82 zákona o energetike je subjektívnou zodpovednosťou, možno dospieť aj systematickým výkladom nakoľko toto ustanovenie neobsahuje formuláciu „zodpovednosti sa nemožno/nemôže zbaviť“ zákonodarcom používanú v prípade právnej úpravy objektívnej zodpovednosti. Žalobca mal za to, že ustanovenie § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike ani neustanovuje presnú povinnosť, ktorú mal porušiť a za ktorú je sankcionovaný, odôvodnenie opačného záveru správnym orgánom je nedostatočné.

3.

Podľa žalobcu neoprávnený odber nebol v správnom konaní hodnoverne a bez pochybností preukázaný, keď správny orgán vychádzal zo znaleckého posudku č. 167/PL-2014, nakoľko zaisťovací prvok mohol byť odstránený aj pri vypracovaní znaleckého posudku, nakoľko demontáž plomby prebieha tak, že znalec do plomby vyvrtá dieru a túto plombu vytrhne, keďže plomba je vo vnútri prichytená o plynomer drážkami - zaisťovacím prvkom plomby. Z takéhoto postupu preto nie je možné určiť, či plomba bola už poškodená alebo či k jej poškodeniu nedošlo pri činnosti znalca. Správny orgán spoľahlivo nezistil ani obdobie, za ktoré malo dôjsť k tvrdenému neoprávnenému odberu, ktoré je dôležité z hľadiska vyhodnotenia závažnosti, času trvania a následkov porušenia povinnosti pri určení výšky pokuty.

4.

Napadnuté rozhodnutie žalovaného je podľa žalobcu v rozpore s § 59 ods. 2 Správneho poriadku nakoľko odvolací orgán prvostupňové rozhodnutie iba v časti zmenil a vo zvyšnej časti odvolanie nezamietol a rozhodnutie nepotvrdil. V odôvodneniach správnych orgánov oboch stupňov vo veci absentujú dôvody, prečo správny orgán rozhodol o uložení pokuty v konkrétnej výške a nie je z nich zrejmé, ako vyhodnotil závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinnosti, vo výroku rozhodnutia absentuje tiež označenie povinnosti, ktorú mal žalobca porušiť. Rozhodnutia sú preto podľa žalobcu nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a nepresvedčivé.

5.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k veci zo dňa 1.8.2016 navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Podľa jeho názoru bolo napadnuté rozhodnutie vydané v súlade s platnou právnou úpravou a na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, pričom správne orgány sa vysporiadali so všetkými námietkami žalobcu a svoje závery v obsahu rozhodnutí náležite odôvodnili. Tvrdenia žalobcu považuje za účelové, tento má postavenie spotrebiteľa vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete, predmetom správneho konania však nebolo vyhodnocovanie spotrebiteľských zmlúv, ale prejednanie

správneho deliktu. Ustanovenie § 71 ods. 2 písm. d) zákona o energetike použil iba analogicky a chcel ním poukázať na skutočnosť, že povinnosťou žalobcu nie je len zdržať sa odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ale aj udržiavať odberné zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave. Na správne konanie sa nevzťahuje zodpovednosť za škodu a právny vzťah medzi žalobcom a spoločnosťou SPP - distribúcia, a.s. týkajúci sa škody spôsobenej neoprávneným odberom nie je napadnutým rozhodnutím dotknutý. Výroková časť rozhodnutia podľa žalovaného je v súlade s ustanovením § 59 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potrvá. Výšku uloženej pokuty považuje za primeranú, pri rozhodovaní o nej prihliadol na spôsob porušenia povinností, ktorým bol odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, zohľadnil aj závažnosť proti právnemu konaniu a jeho následok. Zákon ako obligatórny znak skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 82 ods. 1 písm. d) neustanovuje spôsobenie škody, preto nie je nevyhnutné preukázať, či škoda bola spôsobená a v akej výške. Má súčasne za to, že zo znenia § 82 ods. 1 písm. d) jednoznačne vyplýva povinnosť dotknutých subjektov zdržať sa v ňom uvedeného protiprávného konania, pričom v tomto prípade bolo nepochybne zistené, že sa žalobca tohto konania nezdržal a k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu preto došlo. Problematika riešená v rozhodnutiach súdov vo veci náhrady škody sa na správne konanie o uložení pokuty nevzťahuje a preto žalovaný na tieto rozhodnutia neprihliada. Zdôraznil, že pre konštatovanie porušenia § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike postačuje už samotný odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, bez ohľadu na to, kto toto zabezpečenie porušil. Z uvedeného je zrejmé, že za porušenie tohto ustanovenia zodpovedá odberateľ plynu objektívne, bez ohľadu na zavinenie (úmysel, nedbanlivosť), nakoľko odber plynu na meradle ktorého zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené je v rozpore so zákonom (dikcia neoprávnený). Mal za to, že v predmetnej veci bolo jednoznačne preukázané, že neoprávnenému odberu plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike zo strany žalobcu došlo, pričom je rozhodujúce, či boli splnené podmienky stanovené v danom ustanovení zákona, ktorými sú odber plynu meraný určeným meradlom a porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. V danom prípade bolo preukázané, že žalobca v rozhodnom období odoberal plyn na odbernom mieste č. 4100690156, adresa O. XXX/XX, J.. Taktiež zo znaleckého posudku, ktorý je jedným z podkladov rozhodnutia o uložení pokuty vyplýva, že optickým skúmaním povrchu plomby bolo zistené poškodenie - odstránenie obidvoch zaisťovacích prvkov plomby a takéto zistenie nezávislého a nestranného znalca priamo korešponduje so skutkovou podstatou § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Skutková podstata tohto tzv. iného správneho deliktu je koncipovaná na objektívnom princípe, a teda relevantnou pre vyvodenie zodpovednosti je skutočnosť, že odberateľ plynu v domácnosti - žalobca odoberal v rozhodnom čase plyn, a že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na určenom meradle, ktorým bol odber plynu meraný.

6.

Za splnenia procesných podmienok súd prejednal vec na pojednávaní konanom dňa 15.11.2017, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu, ktorý sa pridŕžoval dôvodov uvedených v žalobe, žalovaný sa z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil, a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, vrátane administratívneho spisu žalovaného, dospel k záveru o dôvodnosti žaloby.

7.

Žalobca v konaní poukazoval na to, že nie každé poškodenie zabezpečovacích prvkov meradla umožňuje neoprávnený odber plynu, a preto nie pri každom je dôvodné na odberateľa nahliadať ako na neoprávneného odberateľa, pričom v danom prípade nebolo preukázané, že poškodenie plomby umožňovalo zásah do meradla, resp., že bola odňatá alebo že ju bolo možné odňať. V tejto súvislosti predložila súdu zápisnicu o pojednávaní Okresného súdu Trnava vo veci 11C/461/2015 zo dňa 2.8.2016 a rozhodnutie Okresného súdu Trnava zo dňa 3.1.2017 v predmetnej veci v odôvodnení, ktorého súd ako nehodnoverné vyhodnotil závery znalca v konaní o náhradu škody z neoprávneného odberu. Bolo konštatované, žalobkyni sa nepodarilo preukázať vznik škody, pričom ani prípadné preukázanie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meradle a preukázanie odberu plynu takýmto meradlom nepostačuje na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, pretože žalobkyňa - SPP distribúcia a.s. je tiež povinná preukázať, že jej skutočne vznikla škoda, keď samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky. V tejto súvislosti bolo poukázané na

rozhodnutie KS v Trnave sp.zn. 26Co/291/2014 zo dňa 25.8.2015, v ktorom odvolací súd uviedol, že „odberateľovi (žalovanému) vznikne povinnosť uhradiť prevádzkovateľovi prepravnej siete (žalobkyni) skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla - teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody , a teda nepostačuje len preukázanie skutočnosti, že na meradle bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a že takým to meradlom dochádzalo k odberu plynu. Rozhodnutie považuje za nesprávne a nepresne formulované nakoľko aj určenie doby, v ktorej došlo k zásahu do zabezpečovacích prvkov bol použitý termín stanovený vyhláškou pre účely určenia dĺžky neoprávneného odberu z hľadiska spotreby plynu, nie pre stanovenie doby zásahu do meradla, ku ktorému mohlo dôjsť aj deň pred vykonanou kontrolou.

8.

Podľa § 71 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike

(1) Odberateľ plynu v domácnosti má právo

- a) na ochranu podľa § 17 vrátane práva na univerzálnu službu,
- b) na pripojenie odberného plynového zariadenia do distribučnej siete, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do distribučnej siete.

(2) Odberateľ plynu v domácnosti je povinný

- a) podieľať sa na úhrade oprávnených nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete, ktoré sú spojené s pripojením odberného plynového zariadenia do distribučnej siete; spôsob výpočtu týchto nákladov určí úrad,
- b) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete montáž určeného meradla a umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete prístup k určenému meradlu,
- c) poskytnúť potrebné údaje dodávateľovi plynu na prípravu alebo uzatvorenie zmluvy o dodávke plynu,
- d) udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave.

Podľa § 91 ods. 1 a ods. 5 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike

(1) Inšpekcia uloží pokutu držiteľovi povolenia alebo inej osobe vo výške

a) od 50 000 eur do 500 000 eur za porušenie povinností

1. ukladaných vo všeobecnom hospodárskom záujme,
2. zabezpečenia bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzkovania sústav, sietí, potrubí a zariadení na plnenie tlakových nádob,
3. ukladaných na predchádzanie krízovej situácie a pri predchádzaní krízovej situácie a stavu núdze,
4. uložených v súvislosti s prijatím opatrení podľa § 88,
5. dodržiavať štandard bezpečnosti dodávok plynu,
6. uložených v § 25 ods. 1,

b) od 300 eur do 150 000 eur za porušenie povinností

1. vyplývajúcich z rozhodnutia o súhlase na výstavbu priameho vedenia alebo z rozhodnutia na výstavbu priameho plynovodu,
2. v ochranných pásmach sústavy, v ochranných pásmach a bezpečnostných pásmach plynárenských zariadení a v ochranných pásmach potrubí na prepravu pohonných látok alebo ropy,
3. uložených v § 4, § 6 ods. 2 písm. d) až g), § 10, 11, 12, § 13 ods. 4, § 8 ods. 5 na podnikanie podľa § 6 ods. 2 písm. d) až g), § 19 ods. 1 až 5, § 28 ods. 2 písm. a) až h), r) až w), § 28 ods. 3 písm. b) až d), h), j) až o), v), y), § 28 ods. 4, § 31 ods. 2 písm. a) až e), j) až n), p) až s), w), z), § 31 ods. 3 písm. a) až c), j), k), n), p), § 31 ods. 4, § 33 ods. 1 až 8, § 49 ods. 6 písm. a), b), i), l), n) o), § 49 ods. 7 písm. b), d), f) až j), o), § 64 ods. 6 písm. a) až d), i) až k), n), § 64 ods. 7 písm. a), c), e) až g), j), l) až n), § 66, § 67 ods. 6 písm. a), b), g), j), k), m) až p), § 67 ods. 8, § 84 ods. 3, § 85 ods. 2 a § 85 ods. 4,

c) od 500 eur do 300 000 eur za porušenie povinností uložených v § 9, § 27 ods. 2 písm. c) až h), k) až p), r), § 34 ods. 2 písm. c) až e), g), i) až k), n), o), r) až t), § 38, § 40, § 41, § 48 ods. 2 písm. b), c), e) až g), j), § 69 ods. 2 písm. b), f), g), j) až l), § 73, § 76 ods. 1, 3, 8 až 11, za nesplnenie uložených opatrení podľa § 89 ods. 2 písm. b) a ods. 3 písm. b) a za porušenie povinností podľa osobitných predpisov, 95)

d) od 100 eur do 30 000 eur za porušenie povinností

1. poskytnúť spoluprácu alebo súčinnosť orgánom inšpekcie alebo ministerstvu pri výkone dozoru podľa tohto zákona,
2. umožniť vstup na pozemky, do objektov a do zariadení orgánom inšpekcie pri výkone dozoru podľa tohto zákona,
3. predložiť výkazy alebo poskytnúť informácie ministerstvu alebo inšpekcii v rozsahu, spôsobom a v termínoch podľa tohto zákona,
4. ohlásiť začiatok, zmenu alebo ukončenie výkonu činnosti, na ktorú sa nevyžaduje povolenie podľa § 6 ods. 5 na činnosti podľa § 6 ods. 4 písm. d) až h),
5. podľa § 35 ods. 2 písm. b) až h), § 36 ods. 2 písm. a) až e), § 39, 42, § 46, § 70 ods. 2 písm. b), d), e), § 71 ods. 2 písm. b), d), § 72, § 77 ods. 1, 3, § 82, § 89 ods. 1 písm. e) a § 96 ods. 24 a 27.

(5) Pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinností.

Podľa § 82 ods. 1 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike

Neoprávneným odberom plynu je odber

a) bez uzavretej zmluvy o

1. pripojení k prepravnej sieti alebo o pripojení k distribučnej sieti,
 2. dodávke alebo združenej dodávke plynu, alebo
 3. prístupe do prepravnej siete a preprave plynu alebo prístupe do distribučnej siete a distribúcií plynu,
- b) nemeraného plynu,
- c) bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu,
- d) meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete,
- e) ak odberateľ neumožnil prevádzkovateľovi distribučnej siete prerušenie dodávky plynu; taký odber sa za neoprávnený odber považuje odo dňa, keď odberateľ neumožnil prerušenie dodávky plynu,
- f) ak odberateľ nedodržiaval obmedzenia určené dodávateľom plynu, prevádzkovateľom prepravnej siete, prevádzkovateľom zásobníka alebo prevádzkovateľom distribučnej siete,
- g) ak odberateľ nedodržiaval zmluvne dohodnuté platobné podmienky,
- h) ak odberateľ opakovane bez vážneho dôvodu neumožnil prístup k meradlu, aj keď bol na to prevádzkovateľom distribučnej siete vopred vyzvaný písomnou výzvou, ktorej doručenie odberateľ potvrdil.

Podľa § 47 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. správneho poriadku

V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

9.

V rozpore s právnym názorom žalobcu súd nezistil relevantnosť spotrebiteľského charakteru zmluvného vzťahu odberateľ - dodávateľ plynu v súvislosti s posudzovaním charakteru zodpovednosti odberateľa za neoprávnený odber plynu v správnom konaní. Postup a rozhodovanie správneho orgánu v konaní o správnom delikte sa riadi výlučne ustanoveniami verejného práva, výklad ktorých nie je možné prispôbovať všeobecnej požiadavke ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch.

10.

Naproti tomu bolo potrebné sa stotožniť s námietkami žalobcu, týkajúcimi sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia a nedostatočného zistenia skutkového stavu rozhodujúcimi správnymi orgánmi.

11.

Odhliadnuc už od skutočnosti, že žalovaný ako odvolací orgán v obsahu svojho rozhodnutia bez bližšieho zdôvodnenia „upresnil opis zisteného skutkového stavu a odstránil nedostatok týkajúci sa určitosti a zrozumiteľnosti rozhodnutia“ tak, že sankcia za neoprávnený odber spôsobený zavineným konaním žalobcu (vykonaním neoprávneného zásahu do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru, poškodením - odstránením oboch zaisťovacích prvkov plomby) preformuloval na sankciu

za neoprávnený odber definovaný objektívnym stavom (odber meradlom, na ktorom bol vykonaný neoprávnený zásah do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru), v odôvodnení svojho rozhodnutia sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s nie zjavne nerelevantnou námietkou odvolateľa, týkajúcou sa absencie povinnosti odberateľa plynu zakotvenej v ustanovení § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike.

12.

Zákon o ustanovení § 91 ods. 1 písm. d) bod 5, ktorý správny orgán aplikoval, upravuje uloženie pokuty vo výške od 100 eur do 30 000 eur za porušenie povinnosti (okrem iného) podľa § 82. Samotné ustanovenie § 82 však upravuje a odberateľovi ukladá iba povinnosť uvedenú v jeho odseku 2 - povinnosť uhradiť dodávateľovi, prípadne iným subjektom špecifikovaným v ustanovení, skutočne vzniknutú škodu, ak pri neoprávnenom odbere vznikla. Odstavec 1 definuje neoprávnený odber plynu ako odber bez uzavretej zmluvy, odber nemeraného plynu, bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu, odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete (písm. d), atď. V súvislosti s neoprávneným odberom odberateľovi neukladá žiadne povinnosti a tieto ako porušené žalobcom vo výroku svojho rozhodnutia neidentifikuje ani rozhodnutie žalovaného, či jemu predchádzajúce rozhodnutie inšpektorátu Trnava.

13.

Z odôvodnenia rozhodnutia o uložení pokuty za neoprávnený odber plynu pritom nie je zrejmé, či správny orgán napriek zneniu výrokovej časti rozhodnutia sankciu uložil za porušenie určitej povinnosti alebo, naopak, napriek zneniu ustanovenia § 91 ods. 1 písm. d) bod 5 upravujúceho pokutu za porušenie povinnosti sankciu uložil za konanie, ktoré ako porušenie povinnosti zákonom nie je definované, akým výkladom ustanovení a akými úvahami sa pritom spravoval.

14.

Skutočnosť, že ide o administratívne trestanie spravujúce sa primerane špecifickému charakteru tohto konania zásadami ukladania trestov v trestnom konaní, kladie zvýšené požiadavky nielen na identifikáciu sankcionovaného konania (nekonania) vo výrokovej časti rozhodnutia a presvedčivosť vysvetlenia, akým postupom bolo protiprávne konanie zistené, ale aj na zdôvodnenie práve uloženej sankcie z hľadiska jej druhu a výšky, pri ktorej (výške pokuty) rozhodujúci orgán podľa § 91 ods. 5 prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinnosti.

15.

V danom prípade správne orgány oboch stupňov v odôvodnení svojich rozhodnutí v súvislosti s rozhodovaním o výške pokuty zrozumiteľne identifikovali iba spôsob porušenia povinnosti (?), ktorý zohľadňovali, hoci aj tento je v ich rozhodnutiach rozdielny (v prípade žalovaného ide o konštatovanie, že došlo k poškodeniu - odstráneniu zaisťovacieho prvku plomby, v prípade prvostupňového orgánu, že účastník konania sám alebo za pomoci iných osôb porušil pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii - odstránil oba zaisťovacie prvky plomby). Hoci oba rozhodujúce orgány konštatovali zohľadnenie aj závažnosti protiprávneho konania a jeho možný následok, neuviedli, aký stupeň závažnosti, z akých okolností a na základe akých úvah hodnotili, a v prípade následku iba žalovaný upresnil, že ním je škoda spôsobená vlastníkovi a prevádzkovateľovi distribučnej siete, rozsah a charakter ktorej neuviedol, preto nie je zrejmé, či mal na mysli škodu na meradle, hodnotu neoprávnene odobratého plynu alebo niečo iné. Odhliadnuc už od skutočnosti, že žalovaný ako odvolací orgán v obsahu svojho rozhodnutia bez bližšieho zdôvodnenia „upresnil opis zisteného skutkového stavu a odstránil nedostatok týkajúci sa určitosti a zrozumiteľnosti rozhodnutia“ tak, že sankcia za neoprávnený odber spôsobený zavineným konaním žalobcu (vykonaním neoprávneného zásahu do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru, poškodením - odstránením oboch zaisťovacích prvkov plomby) preformuloval na sankciu za neoprávnený odber definovaný objektívnym stavom (odber meradlom, na ktorom bol vykonaný neoprávnený zásah do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru), v odôvodnení svojho rozhodnutia sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s nie zjavne nerelevantnou námietkou odvolateľa, týkajúcou sa absencie povinnosti odberateľa plynu zakotvenej v ustanovení § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné uviesť, že správnym deliktom nemôže byť akékoľvek porušenie práva, ale porušenie práva musí byť protiprávne konanie, a to aj vtedy keď zákon nevyžaduje zavinenie ale predpokladá objektívnu zodpovednosť. Analógia

v správnom trestaní v neprospech páchatel'a je vylúčená. Pokiaľ sa vyskytnú po vykonaní dôkazov pochybnosti je nutné rozhodnúť v prospech fyzickej osoby alebo právnickej osoby (tzv. pravidlo in dubio pro reo). Znamená to, že porušenie alebo nesplnenie právnej povinnosti stanovenej zákonom alebo na jeho základe musí byť na základe protiprávneho konania, resp. nekonania. Ak teda nie je naplnený pojmový znak protiprávnosti, nie je možné uplatňovať zodpovednosť za konanie, ktoré sa po formálnej stránke podobá správne deliktu. V predmetnej veci postup správnych orgánov bol zmätočný, z ich strany nebolo skúmané, či žalobca svojim konaním naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike, napriek tomu, že prvostupňový správny orgán začal podľa tohto ustanovenia posudzovať predmetnú vec. Znamená to, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, keďže správne orgány sa nezaoberali žalobcom namietanými skutočnosťami. Za tohto stavu je preto potrebné považovať rozhodnutie žalovaného za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov a taktiež aj zistenie skutkového stavu zo strany správnych orgánov bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

16.

V súlade s právnym názorom žalobcu samotný záver správneho orgánu o neoprávnenom odbere plynu je z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci minimálne predčasným. Vychádza zo záverov znaleckého posudku č. 167/PL-2014, podľa ktorých znalec optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie - odstránenie obidvoch zaisťovacích prvkov plomby. Podľa textu posudku toto poškodenie - odstránenie zaisťovacieho prvku plomby umožňuje jej demontáž pri použití pomerne malej sily.

17.

Zákon bližšie nešpecifikuje, čo považuje za porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii, ktoré je možné považovať za neoprávnený odber, je však logické, že za takéto porušenie v súvislosti s „neoprávneným odberom“ je dôvodné považovať iba porušenie, ktoré smeruje k odstráneniu prekážky v prístupe do technológie meradla a umožneniu ovplyvňovania zaznamenávania (merania) spotreby plynu, ako to súdnou praxou bolo ustálené aj v súvislosti s posudzovaním nárokov dodávateľa na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Za takéto by nemalo byť považované napr. porušenie drobné, nemajúce akýkoľvek vplyv na funkčnosť plomby, odberateľom aj pri zachovaní patričnej ostražitosti ťažko rozpoznateľné, ktoré môže byť prípadne aj následkom nesprávnej inštalácie plomby a pod..

18.

Skutočnosť znaleckého posudku v danom prípade neumožňuje jednoznačné zodpovedanie všetkých otázok majúcich vplyv na zodpovednosť žalobcu a vytvorenie úsudku o tom, aký zaisťovací prvok plomby bol odstránený, z koľkých zaisťovacích prvkov, či jeho odstránenie bez ďalšieho umožňuje nepozorovateľné odstránenie plomby (podľa posudku znalec síce plombu demontoval pri použití pomerne malej sily, ale pri demontáži plombu poškodil) a tým aj vstup do meradla a ovplyvnenie jeho činnosti, či išlo o nedostatok plomby viditeľný bez použitia špeciálnych prostriedkov pozorovania, aký mohol byť mechanizmus odstránenia zaisťovacieho prvku plomby, či tento jej nedostatok mal znaky úmyselného zásahu alebo môže byť následkom nesprávnej inštalácie plomby, či dokonca následkom výrobnnej vady, ktorá sa prejavila až po inštalácii a podobne. Konštatoval, že na základe optického skúmania mohol predpokladať, že sporný odtlačok čeluste plombovacích klieští a kontrolný odtlačok mohli byť vytvorené čelusťou toho istého nástroja.

19.

Vychádzajúc z vyššie uvádzaných obsahových nedostatkov odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nespĺňajúceho z tohoto dôvodu požiadavky kladené naň ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku, ako aj z nedostatkov zistenia skutkového stavu veci súd primárne preskúmané rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. d) a písm. e) v spojení s § 491 ods. 1 SSP (zákon č. 162/2015 Z.z.) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v naznačenom smere, keď vzhľadom na kompetencie žalovaného ako odvolacieho orgánu pri náprave pochybení prvostupňového správneho orgánu nepovažoval za dôvodné navrhované zrušenie rozhodnutia inšpektorátu Trnava zo dňa 3.8.2015.

20.

Právo na plnú náhradu trov konania priznal súd v konaní úspešnému žalobcovi podľa § 167 ods. 1 SSP, s tým, že o výške trov bude v zmysle § 175 ods. 2 rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

21.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Krajského súdu v Trnave na Najvyšší súd SR a to v lehote 30 dní od jeho doručenia.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia; údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené; opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"); návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci.